

misk og moralsk Henseende. Den anden Betragtning, hvorved man søger ligesom at faa en bestemt Erhvervsgren til at lukke sig inde i sin egen Fæstning, er den, at hvis der kommer nogen Fordyrelse, bliver det Landbostanden, der kommer til at betale det hele. Denne Betragtning er ogsaa ganske falsk. Vi lever i et Kultursamfund, hvor vi alle bruger en uhyre Mængde Varer, og selv om vi ikke kan faa dem her i Landet, vil vi ikke undvære dem, tværtimod, vi bruger dem alligevel. Men man kan ikke paastaa, at det er Landbruget, der alene køber Varerne, alle de andre Erhverv, Tjenestemandstanden o. s. v., bruger ogsaa af disse Varer, hvis Pris paa en eller anden Maade bliver forhøjet og maaske forhøjet med lidt større Omkostninger, end de kunde indføres til. Vi tillader os at optræde med Klæder paa. Det er derfor ikke Landboerne alene, der maa betale alt, hvad der kan være af Fordyrelse i den Retning. Jeg anfører disse Par Ting, fordi jeg synes, at der er gjort umaadelig megen Skade mellem de forskellige Erhverv ved, at man har fremsat det som en absolut Udgiftsbesparelse, hvis man kunde nyde Prisfaldet til det yderste, og at det absolut ene og alene var Landbostanden, Fordyrelsen kom til at gaa ud over. Det er en alt for snæver Betragtning. Vi lever og arbejder nemlig i et Samfund, hvor man maa tage Hensyn til alle de forskellige Samfundsinteresser og Samfundsklasser, der lever i dette Samfund. Desuden er der ogsaa, synes jeg, noget vist nationalt i dette Spørgsmaal. Jeg skal ikke her gentage, jeg er ganske enig i, hvad min Partifælle det ærede Medlem Hr. Kørsgaard udtalte, at den danske Industri i Virkeligheden havde været i Stand til at præstere Ting, som vi havde Grund til baade at være stolte af og glade for. Danske Mænd og Kvinder vil ogsaa betragte det som en national Værdi, at vi har Mennesker, der er i Stand til at præstere et saadant Arbejde. Jeg tror ikke, det er Vejen til en Nations økonomiske Frigørelse eller dens økonomiske Selvstændighed, at man lader Industrien og dermed en stor Del af Handelen glide over paa fremmede Hænder. Saaledes som jeg læser Folkenes Historie og ser paa de forskellige Folketslags økonomiske Liv, er jeg kommet til det Resultat, at det netop er Vejen til at synke ned i Afhængighed økonomisk set. Der er en Udvikling herhjemme, som jeg ikke i nogen Maade kan sympatisere med, og som gaar ud paa, at man vil give de fremmede alle de Fordele, man paa nogen Maade kan, og næsten mere, end der kan tilkomme dem. Jeg skal illu-

strere det med en lille Oplevelse, jeg forleden havde i en Jernbanekupé. Man kan lære adskilligt, naar man sidder i en Kupé og hører efter dér. Jeg sad i et Hjørne og hørte paa en 3—4 Handelsrejsende, hvoraf den ene var Udlænding og de to gode danske Mænd, der rejste i deres Branche og talte baade klogt og forstaaende om Forholdene herhjemme. Saa sagde den fremmede, som i mine Øjne og Øren ikke var særlig tiltalende — den Bemærkning vil jeg gerne indskyde —, anmassende og overlegen: Jeg bor i København med min Familie. Dér kan jeg bo i 3 Maaneder, og i den Tid gennemrejser jeg Landet og sælger mine Varer, og jeg sælger mange Varer i Danmark. Naar de tre Maaneder er gaaet, rejser jeg selvfølgelig min Vej, og saa er jeg fri for at betale nogen som helst Skat i Danmark. Saa rejste den ene af de danske Mænd sig og sagde: Det er en nydelig Forklaring. Her kan en Konkurrent fra et fremmed Firma rejse omkring og underbyde os og kile os ud alle Vegne og betaler ikke en rød Øre i Skat til det danske Samfund. Naar han saa er færdig her, rejser han til et andet Land og begynder forfra. Det er et Eksempel paa, at man, som jeg synes, er lovlig liberal overfor de fremmede. Vi har dog ogsaa nogen Pligt til at værne om vore egne nationale Erhverv. Og saa var det endda ikke det værste. Da de andre havde rejst alle deres Indvendinger imod ham, sagde den fremmede: Det kan saamænd gerne være, men jeg skal dog ikke melde mig selv til at betale Skat, i Danmark bærer man sig altid tosset ad. Det var den Tak, vi fik for den Liberalitet, der var vist overfor en Mand, der underbød dansk Handel og Haandværk. Jeg fortæller dette lille Træk, fordi man en Gang imellem kan blive saa hensynsfuld overfor fremmede, at jeg synes, der er Grund til at spørge, om ikke noget af Hensynsfuldheden bør overføres paa vore egne Børn, som fører en Kamp for at holde vore egne Erhverv oppe. Jeg tror, der er Muligheder herhjemme, og jeg vil ønske, at vore Erhverv maa komme ind i en god og sund Udvikling.

Der er sagt adskilligt om Byggeriet. Jeg kan ikke rigtig forstaa, hvorfor Boligbyggeriet ikke kan komme i Gang. Der er naturligvis forskellige Hindringer. Men jeg har lagt Mærke til, at derude, hvor jeg bor, ude paa Landet i Jylland, er i alt Fald Byggeriet nede paa saadanne Priser, at man langt fra kan kalde dem urimelige, og det viser sig da ogsaa, at man begynder at tage nogenlunde kraftig fat paa det derude. Jeg har en sikker Forvisning om, at Bygge-